

ZENTAI ELLENŐR.

Helyi és vidéki érdekű társadalmi és közgazdasági hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

Szerkesztő és kiadóhivatal: Szabadkai-utca 507. sz. hova a lapot érdeklő közlemények, hirdetések és az előfizetési pénzek intézendők.

Előfizetési árak:

Éves évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Egyes számok Schvarcz Sándor könyvkereskedésében 10 kr-ért kaphatók, hol előfizetések is elfogadtnak

Hirdetések

Schvarcz Sándor könyvkereskedésében is felvételnek. — Hirdetési díj egy négyszög cenn timéternyi térért 2 kr. — Bélyegdíj minden egyes beigtatás után 30 kr. — Nyiltér pe tisonként 10 kr.

Akar-e a város pénzéhez jutni?

(Folytatás.)

Ahhoz, hogy a feltett kérdést alaposan megoldhassuk, első sorban szükséges tisztába jönnünk a fölött, mit kell értenünk nekünk zentaiakul ez elnevezés alatt: város.

Rendes viszonyok között, vagyis olyan viszonyok között, a minöket Zentán ez idő szerint hiában keresnénk, tehát oly viszonyok között, a minök nem Zentán, hanem másutt vannak, e fogalom alatt: „város”, illetőleg rendezett tanácsu város, a község összes lakosainak egyetemét s azok összes jogait és érdekeit magába ölelő s közös célra törekvő azon egyesülést értik, mely a törvény által megállapított községi szervezet szerint a község kötelékébe tartozó családok és egyesek anyagi és szellemi jólétének előmozdítása és biztosítására szükséges teendők elvégzésére, a községi közvagyon czélszerű kezelésére a személy és vagyonbiztonság, a közegészség, közoktatás és egyéb a községi élet keretébe tartozó közös érdekek fölötti örködésre a törvény által megszabott módon s az erre jogosítottak hozzájárulásával saját képviselő testület választ s ez által gyakorolja önkormányzati jogát azon korlátok között, melyek a saját és a fölébe helyezett megyei törvényhatóság hatásköre között a határvonalat képezik.

És mit értenek Zentán e szó alatt: „város”? Nem egyebet, mint a városi előjáróságot, a városi tanácsot. És ugyanazért míg másutt azon ügyekben, melyek kizárólag a képviselő testület hatáskörébe tartoznak, a képviselő testület határozatai és intézkedései irányadók a tanács intézkedéseire nézve és a tanács csupán végrehajtója a képviselőtestület határozatainak, addig Zentán megfordítva áll a dolog. Zentán a városi képviselő testület többsége nem ismeri a törvény által reá ruházott hatáskört, a zentai városi képviselők nagyobb részének még soha észébe sem jutott arra csak gondolni is, hogy neki nem csak jogában áll, hanem, ha meggyőződése sugallja, kötelessége is mást akarni, mint a mit a tanács akar, vagy másként határozni, mint a hogy a tanács javasolja a közgyűlésnek.

Hát ez mindenestre nagy baj egy község beléletében. Nagy baj a képviselők gyámoltalansága főleg azért, mivel ott, a hol a tanács az ily képviselőtestület gyengeségét felhasználja, felelősség nélkül tehet mindent, a mit csak lelkiismerete párkányára rakhat, mert ott van villámhárítónak az általa báb gyanánt bármerre hajtható képviselőtestületnek gondolkozni és akarni bátortalan és gyámoltalan többsége, ráadja a szentesítést vakon s megfontolás nélkül odaadott szavazatával.

Sokan azt mondják, hogy Zentán nem lehet csodálkozni a képviselő testület gyarlósága fölött, mert a város lakossága nem áll az értelmi műveltség azon fokán, hogy

abból 200 olyan embert kilehessen választani, kik a képviselői állást, az állásnak megfelelően s a szó nemes értelmében betölteni: a város érdekeit képviselni képesek legyenek. Azt mondják tehát sokan, hogy Zentának sok a 200 képviselő. Mi azonban ellenkező nézetben vagyunk.

Ha arra gondolunk, hogy a régi kerületi rendszer hatása még felismerhető a mostani nemzedéken, mely a köztük őő öregek meséiből a districtualis sátorok mindenhatóságának, a pallosjog rémképeinek és a borzalmas sötétségű föld alatti kerületi börtönöknek kísérteti alakjait varázsolja képzelete elé mindannyiszor, valahányszor tisztviselőt lát maga előtt; vagy ha számba vesszük ama csaknem emberi fogalmat meghaladó szenvedéseket és pusztulást, melyek e város lakosságát a szabadságharcz korában érték s melyek a bekövetkezett abszolút rendszer hatalom kezelői által utolagosan olybá tüntették fel a nép előtt, mint büntetése a hatalom ellen elkövetett ellenszegülésnek: akkor pillanatra támadhat ugyan azon gondolatunk, hogy e város lakossága meg van félemlítve a multak tapasztalatai folytán s ennek hatását fokozza a szellemi művelődésben való óriási hátramaradásnak azon hivatalosan constaltált rémképe, mely szerint „a népiskolákból kikerült tanköteleseknek alig 8% tud írni!” (Tehát maga a miniszterium constaltálta az igazgató — jelenlegi lapvezér — dicsőségére, hogy 100 iskolába járt gyermek közül alig nyolcz tud írni. De azért a tanügyi bizottság azt állítja róla, hogy minden dolgában rendes ember. Maga a miniszterium mondta ki a legsúlyosabban marasztaló ítéletet a tanítás ellen. Örzését illetőleg. Szerk.) de ha más részről figyelembe vesszük, hogy e város lakossága kezdettől óta a tiszta hazafiság erényétől tündökölt, hogy a lakosság ^{90/100} részének kebelét ez önzetlen hazaszeretet lángja hevíti, e szent és legfőbb polgári erénnyel szemben nem támadhat egyetlen józan gondolkodó elméjében más gondolat s szívében más meggyőződés, mint az, hogy a valódi baj nem a népben, nem a város összlakosságában, hanem azokban rejlik, a kiknek a nép bizalma a város közügyeinek intézésére a hatalmat kezükbe adta.

A fennebbiekből természetesen folyó tehát azon második kérdés:

Kik és miért nem akarják a város pénzéhez juttatni?

E kérdés fejtegetését tárgyzandja cikkünk folytatása.

A városi képviselőtestület

1883. évi november 30 iki közgyűlése.

Az elnöki jelentés szerint az egészségi és közbiztonsági állapot kielégítő. Tudatja az elnök, hogy négy heti szabadságából hazatért és a város ügyeinek vezetését átvette; főlemli, hogy a hidreconstructioja a legnagyobb erővel folyik, a vállalkozó jó anyagot használ, de azt is jelzi, hogy előre nem látott, a költségvetést tetemesen meghaladó kiadások lesznek, miután a csavarok újra

metszendők; a két tanyai iskola részlen föépült de az építő hanyagsága miatt a fal bedől, most téglából rakatik; a belvárosi népiskola építésénél bottivek voltak emelendők, a farészletek legszebb fából készítettnek; (már t. i. a polgármester szemével nézve. Szerk.) a nagyvendéglő étterme átvetétt, de a tető a legszomorubb állapotban van, a tanács a vállalkozó költségére újra fogja csináltatni. Felhívja a képviselő testület figyelmét arra az örvendetes körülményre, hogy a haszonbérletek az előirányoztnál jóval nagyobb jövedelmet hoznak a városnak, tehát alaptalanok a hírek, hogy a költségvetés hibás számításokon nyugszik. (Mi csak nyugtán dicsérjük a napot. Szerk.) Ezek után fölszólal Mikosevics, mondván. „Merő hazugság, hogy én nem voltam a zárgondnoki számadások tárgyalásán, igen is megjelentem d. u. 5 órakor és a jegyzőkönyvet aláírtam Hazudik az Ellenőr.” (Egy hónap mulva akarja a t. ügyész magát tisztázni. Főlöszleges volt d. u. öt órakor is megjelenni mert mi nem is vártuk tőle, hogy az egykori zárgondnoknoki elnökkel és a jelenlegi polgármesterrel szemben a város érdekeit védje. Ez részéről teljes képtelenség. Szerk.)

A megye bizottság 1884. évi virilis tagjainak névjegyzéke helybenhagyatik.

A tanács javaslata az országgyűlési képviselő választás központi választmányát illetőleg elfogadatik névszerinti szavazás útján, összesen 35 szavaztak.

Az 1880. évi közpénztári számadások a megyei számvevőség által véglegesítettén, Jedlicska István pénztárnoknak és a volt ellenőrnek, Fischer Miksának a fölmentvény megadatik.

A képviselőtestületnek azon határozatát, mely szerint a városi közp. választmány jegyzőjének (Szekfü főjegyzőnek) évi 100 frtot szavazott meg, a megye jóváhagyta.

Az 1884. évi költségvetés a megye által jóvá hagyatott. Elnök megjegyzi, hogy a megye arra utasította a közgyűlést, miszerint előbb rendszerezendő az adóügyi, alkapiányi és fogalmazói állás és csak a megyének jóváhagyása után tárgyalható az ügy költségvetésileg. Elnök azt hiszi, hogy a megyei előadó nem olvasta el egészen a város fölterjesztését és így nem vette észre, hogy a rendszerezést illető határozat a költségvetéshez volt mellékelve, azért azt indítványozza, hogy a megye erről újolag értesíttessék. Szabó László: Nem szabad föltenni, mintha a felsőbb hatóság nem olvasta volna el a város fölterjesztését, ennek föltervése tisztelatlenség volna. Eppen azért nem kerülhet ki a megye figyelmét a közgyűlés határozata, mert a költségvetéssel együtt terjesztett föl. Helyesen cselekedett a megye, midőn azt követelte, hogy az állomások előbb rendszerezíttessenek és a határozat csak ezután véglegesíttessék költségvetésileg. Mikosevics: Igen örülünk, hogy Szabó ur a megyét tiszteli, de ez nem csak az ő joga, hanem a miénk is. A tanács helyesen járt el. Nem lehetetlen, hogy a közgyűlés határozata kikerülte az előadó figyelmét. Annnyival is inkább ajánlom a tanács javaslatainak elfogadását, a mennyiben az eredmény ugy is az lesz. Szabó L.: Álláspontom törvényes, de a tanácsé nem. Én nem választásról, hanem állások rendszerezéséről beszélek. Mielőtt a test megvolna, szab a tanács kabátot. Előbb meghozandó a rendszerezést illető határozat és csak ezután tárgyalható az ügy költségvetésileg. A többség a tanács javaslatát elfogadta.

A miniszteriumnak a középiskolai tanárok nyugdíjintézetének létesítés iránti fölhívására a tanügyi bizottság előterjesztése értelmében kinyilvánított, hogy Zentán nyugdíjalap nem lévén, az nem is csatolható az országos alaphoz.

A számvevői javaslat a többlet kiadásoknak a bevételi megtakarításokból leendő fedezését illetőleg elfogadatik.

Az 1881. évi városi kórházi számadásokat

illetőleg azt határozta a képviselő testület, hogy jövőre fog határozni.

Az 1883. évi legelődíj-szedési számadás határozat erejére emeltetett és a fű eladás tudomásul vétetett.

A zárgondnokságtól átvett, a hátralékosokat illető számadásra vonatkozólag Mikosevics azt indítványozza, miszerint annak földterítése végett vajjon a követelések fenállanak-e, a zárgondnokság számadása adassék ki a számvizsgáló bizottságnak Bencsikre vonatkozólag maga sem tud tanácsot adni. *Zsarkó:* A város követelje a hátralékokat a zárgondnokságtól, ez pedig vegye meg a kezelőn. *Elnök:* Nem helyes a képviselő ur felfogása, mert a város átvette a hátralékokat. *Mikosevics:* Magyarán megmondva, a kérdésben levő összeg elikkasztatott. Hivassék föl Bergel A., hogy magát igazolja. *Matkovics L.:* Oszlom Zsarkó ur felfogását. *Zsarkó:* Nem vonhatjuk felelősségre Bergelt? *Elnök:* Nem méltányos, hogy a felet a hivatalnok hanyagsága miatt zaklassuk. Vizsgáltsék meg az ügy. *Szabó L.:* Jogi oldalát a dolognak nem vitathatjuk, a t. ügyész saját hatáskörében intézkedik. *Matkovics L.:* Elállok a szótól. Szabó indítványa elfogadtatott.

Az elnöknek Clementisz Cornél felfüggesztését illető jelentése tudomásul vétetett.

A városi legtöbb adót fizető képviselők névjegyzékének felolvasása után felszólal Matkovics L. és Branovacs Lázárnak a virilisták közé fölvevését indítványozza, mert az illető évi 400 frt adót fizet. *Zsarkó:* A névjegyzék itt csak bemutatottatik, ehhez szólni nem áll jogunkban. *Szabó L.:* Matkovics ur felszólalása helyes, a képviselő testület jogosítva van a bizottság eljárásának felülbizárlására és utasíthatja a névjegyzék helyesbítésére. *Mikosevics:* Nem helyes Zsarkó ur felfogása, mi is kihagyjuk annak idejében a járásosztókat, de föl kellett őket venni a névjegyzékbe. Ha a bizottság önkényűleg járt volna el, éljen az illető felebbezéssel és be fog jüni a virilisták közé. *Matkovics L.:* Eppen azért szólaltam fel, hogy elejét vegyem a felebbezésnek, mert egyik-másik nem törődik vele, de úgy látszik Branovacsy érdeklődik, mert föl küldte adókönyvecskéit. Minden felebbezés nélkül már itt ki volna igazítható a névjegyzék. *Zsarkó:* A képviselőtestület nem intézkedhetik, csak a bizottság. Az helyes, hogy Matkovics ur indítványa értelmében járjon el. *Elnök:* A képviselőtestület nem utasíthatja a bizottságot, éljen az illető felebbezéssel. *Matkovics L.:* Ez nem mindegy. A bizottság indokolt jelentés előterjesztésére köteles. A tanács márcziusban is fölterjeszheti és az ügy elintézése sokaig késheik. *Szabó L.:* Sokkal fontosabb az ügy, mint első pillanatra látszik, mert jogról van szó, ma ezt, holnap azt foszthatják meg jogaitól. A jogra nézve mindegy, akár egy, akár 30 fosztatik meg attól. A képviselő testület utasítsa a bizottságot, hogy az ügyet vizsgálja meg. A bizottság jelentése elfogadtatik, Branovacsy felebbezésre utaltatik.

A Bün Györggyel kötött szerződés az 1100 földterület megvételét illetőleg tudomásul vétetik.

Horovitz B.-nak a zenta-szabadkai vasútvonal kiépítése tárgyában benyújtott kérelmére vonatkozólag 15 tagu bizottság küldetik ki.

A két toronyóra beszerzését illetőleg elnök előadja, hogy az ajánlatok 150 frittal haladják felül az előirányzott 2000 frittot. A tanács azt javasolja, hogy előbb a városi óra szerzettessék be és a fennmaradó összeg kamatoztassék és a templomóra csak később szerzettessék be. *Mikosevics:* A város csináltasson magának órát, én semmiféle hitfelekezethez nem csináltok órát. *Zsarkó:* Nem fogadja el a tanács javaslatát és az ajánlatok be-terjesztését kéri. *Elnök:* Králik és Jedlicska pályáztak. Jedlicska ur ajánlata előnyösebb. *Zsarkó:* Az igaz, hogy az ügyet nem jó elhamarkodni, de órára föltétlenül szükségünk van. E tekintetben hátrább áll Zenta az utolsó falunál. 150 frittért nem helyes elejteni az óraügyét. Nem pártolhatom a tanács javaslatát. Első sorban a városház toronyóra szerzettessék be, mert kettő egy téren majdnem fölösleges, de mivel már határozatba ment, hogy két órát fog a város fölállítani, a másodikat meg kell idővel szereznit. Indítványozom, hogy a helybelinek ajánlata fogadtassék el. *Szabó L.:* Nem akarok abba bocsátkozni, hogy kinek az ajánlata fogadtassék el, mert az nem kortes kérdés. Intézkedjék a tanács saját hatáskörében. Két órára van szükségünk, hogy ha az egyik elromlik, járjon a másik. Bizassék meg a tanács, hogy a két órát mihamarább szerezzék be. *Elnök:* Szabó ur ajánlata majdnem megegyezik a tanácséval, azért elfogadásra ajánlom. Elfogadtatik.

Braun Józsefnek kérelmét, a zuguczát illetőleg, Matkovics indítványára a képviselőtestület csak 30 nap múlva veszi tárgyalás alá.

Klein Salamonnak kérelmét illetőleg utasított a tanács, hogy puhatolja ki, vajjon jár-e a papi föld után jutalék.

Bergel Lajos és Mór partjavadalmi bérlők, Burány Matyas és tarsa kompbérlők, Szalai József, Jávorszky Menyhért és Mukos Mihály gymn. tanulók kérelmekkel elutasítottak.

Kráhi Mór és tarsai boltbérlők kérelmére vonatkozólag határozatott, hogy a szerződésben kikötött hat év fentartatik, aibérlőknek a boltok koresma helyiségül ki nem adhatók és a vasrédőket a város készíteti.

Kopasz Józsefnek két havi szab d-ág engedélyeztetett.

Ezzel a közgyűlés befejeztetett.

Lapszemle.

Biz'isten megérdemeltük volna mindazon titulusokat, melyekkel a Híradó benünket már eddig elhalmozott, ha még azt is rossz néven vennők, hogy a Híradó „Nyílt levél”-ben magasztalja*) Gombos Gábor polgármester urat és ha e fölötti örömet megirigyelnők. Hiszen nem e legnagyobb részben az ő lapja? Mi sokkal jobban tiszteljük mások jogait, sem hogy meg tudnánk a fölött ütközni, hogy elvárja, miszerint saját lapja öt eldicserje. Sokkal kiméletesebbek vagyunk embertársunk irányában — bármennyire vonja is ezt kétségbe a Híradó — semhogy megrontani akarnók az örömet, melyet emberei üdülés végett vett szabadságából**) visszatértenek első napjaiban neki a „Nyílt levél”-el szereznit akartak. A mennyire méltányolni, annyira mérlegelni tudjuk a dicsőítést. Azért „a népis-kola alapkövének letétele alkalmából” irt panegyricusról csak azért emlékezünk meg, hogy helyre igazítsuk g.-nek csillag alatti abbéli állítását, mintha 1878-ban az E. jelenlegi protectorai intézték volna a város ügyeit. Az E. jelenlegi pártfogói 1878-ban csak úgy voltak ellenzék, mint g., mig ez utóbbi ma „eszmei magaslaton álló férfi”. Az Ellenőr szerkesztőjének meggyőződése azóta nem változott, de igenis a Híradó lapvezéréé. Jóllehet azokat a szavakat is a „hóhér-szerepre vállalkozó ember” irta a Híradók mégis magok mellett czitálják azokat. Mi csak akkor ütköznénk meg e fölött, ha őket nem ismernők.

A Híradó lapvezéré „Pro domo” czimű cikkében azt állítja, hogy ő illetékesen pályázott a zentai iskolák igazgatói állására, mert „reáliskolára tanári oklevele” volt. Hiszen ezt én nem tagadtam, hanem mindig azt állítottam, a mit maga a lapvezér is beismert. Azért most is azt állítom, hogy mint reáliskolára képesített egyén, illetéketlenül foglalta el a zentai iskolák igazgatói székét és legkevésbé mentheti magát az iskolaszék által elkövetett hibával. Kétszer aláhuzott betűkben földicsekszik a lapvezér, hogy Bpsten „15 okleveles pályázó között első helyre” candidáltatott. De azt elhallgatta, hogy a főváros polgármestere csak is iskolatársa, Venosz Imre fölszentelt püspök kedvéért candidálta őt első helyre és a nyegedik helyen candidáltat választatta meg. Azt is felhozza a lapvezér, hogy Temesvárra kineveztetett, de az állomást betegsége miatt el nem foglalta. Erre nézve csak azt mondom, hogy nem betegsége, hanem én tartóztattam Zentán, — Azzal nem mossa magát a lapvezér fehérre, hogy engem befeketíteni törekszik. Hiszen ő ajánlott engem bizonyítványaim után az iskolaszéknek a megválasztásra. Hát miért tette, ha olyan silány bizonyítványaim voltak, mint a minőknek most állítja? Az igaz, hogy én mind-éddig oklevelet nem szereztlem. De engem nem is segélyeztek évi hatszáz frittal, hanem

testet és lelket ölf munkával kellett azokat a silány bizonyítványokat megszerennem, a melyek alapján engem a lapvezér az iskolaszéknek megválasztásra ajánlott. Ezt nem irántam való rokonszenvből — mert hiszen 1876. okt. 1. előtt egymást soha sem láttuk, sem pedig mások protegalására, erre valakit már csak azért sem kérhettem, mert senkit sem ismerem, hanem azért tette, mert bizonyítványaim megtetszettek. Én a gymnasium elvégzése óta a magam emberiségéből kényszerültem élni, mig a lapvezér nagybátyjának évi 600 frt segélyezése mellett tanulmányaira szentelhettem minden erejét és idejét. Azt is elismerem, hogy a lapvezér Zentán tartózkodása alatt két diplomát szerzett, de csak úgy, hogy a város iránt vállalt kötelességét nem teljesítette, mint igazgató példátlanul hanyag volt. Mig én 1876. évi okt. 1-től hetenként 18 órán át tanítottam, gymn. jegyző voltam, bizonyos fiukat az intézet érdekében minden díj nélkül privat tanítottam és még is a vizsgáló bizottság elnöke már 1877. évi aprilis havára a szóbeli vizsgára meghívott, ezt a meghívót a lapvezér saját szemével olvasta. Pedig szóbeli vizsgálatra csak azt hívják meg, ki házi írásbeli feladatait már megfejtette. Ha a lapvezérnek azokkal a nehézségekkel kellett volna megküzdeni, a melyekkel én kényszerültem, ma nem dicsekedhetnék négy diplomával. Hogy én mind-éddig kifogástalanul megfeleltem kötelességeimnek, mig az iskolaszék az ő fondorkodása következtében állásomtól meg nem fosztott, erről a lapvezér maga állított ki bizonyítványt. Hogy én mind-éddig diplomát nem szereztlem, ennek hátrányát magam érzem, de három évi szolgálatom a városnak nem volt hátrányára, de hogy a lapvezér igazgatói szereplése mennyire károsította Zenta város tanügyét, már több ízben bebizonyítottam és ujólag be fogom bizonyítani A lapvezér „Pro domo” czimű cikkének azon állítására, hogy én igazgató helyettesi minőségemben 1878. jul. 25-én 34. sz. a. a miniszteriumhoz terjesztett jelentésemben róla ezeket irtam: „Az igazgató okl. mérnök és vizsgált középiskolai tanár” — csak annyit jegyzek meg, hogy én ezt csak az igazgatónak — a jelenlegi lapvezérnek — azon igazgatói jelentése alapján irtam, melyet a miniszterium visszaküldött — bizonyára nem azért, mintha megfelelt volna a követelményeknek. — Mig az én jelentésem ellen kifogás nem emeltetett, sőt megtette azt a halást, melyet vele czéloztam. Különbön a lapvezér ezzel sem maga mellett, sem ellenem nem bizonyít, mert a „vizsgált középiskolai tanár” itt csak annyit jelent, hogy reáliskolára, nem pedig azt, hogy gymnasiumra képesített tanár. Tehát igazgatói jelentésemmel el nem ismertem, hogy a lapvezér illetékesen foglalta el a közs. iskolák igazgatói állását.

A Híradó szerkesztőjének „Punktum!”-mal befejezett cikkére vonatkozólag ismételve és utoljára kinyilvánítom, hogy a Szeghi és g. jegyű cikkek Mikosevics agyában fogamzottak meg, bármint tételezzen is föl felőlem. Mert Zenta város közönsége nem tart annak, a minek a Híradó qualificál. —

A Híradó „o” jegyű tudósítójának pedig azt izenem, hogy álarcos gyászvitézekkel nem szoktam szóváltásba ereszkedni.

Az igaz, hogy a ki egyszer hazudni mer, hitelt többé nem igen nyer. Én soha sem állítottam, mintha ifj. Zettin Ign. ur azért ajánlotta volna atyjának a lapvezér, hogy vele Zentát megkárosítsa, hanem csak azt mondtam, hogy tőle megszabaduljon. Zettin Ign. ur — az atya — előttem a napokban azt állította, hogy a lapvezér őt egy alkalommal csakugyan elfogadta,

*) De már hogy vennők rossz néven, midőn mi is megörvendeztetünk f. é. május havi lapjainkban a polgármester urat „Kedves Gáborom” cz. nyílt leveleinkkel. Csodálom, hogy szerkesztő uram ily hamar megfelekezett róla, pedig M. A. és J. J. urak a polgármester ur nevében gatszurozni mentek szerkesztő uram lakására. Szedő.

**) Szó a mi szó, de kár volt megadni a szabadságot, mert H. M.-né oda nyilatkozott, hogy a polgármester urnak ugyanis egész éven át üdülésre volna szüksége. Szedő.

csak arra nem emlékszik, hogy akkore midőn fiának katona ügyét, vagy müncheni utját illetőleg akart tőle egyet-mást megtudni. Az utóbbit illetőleg határozottan emlékszem, hogy Z. ur a lapvezért egy vásárnap d. e. a casinoban kérte föl és ő azt válaszolta, hogy nem fogadhatja, mert felesége beteg, pedig az ok az volt, hogy hiusága nem engedte, miszerint beismerje, hogy Münchenről felvilágosítással nem szolgálhat. Tehát csakugyan: A ki egyszer hazudni mer, hitelt többé nem igen nyer.

A Híradónak „Miért kapta a Híradó lapvezére az 500 frtot?” — cz. közemnyére csak annyit jegyzek meg, hogy ha a magyar mérnök egyesület díjszabályzata szerinti 711 frtért a kérdés alatti terveket nem a lapvezér készíti akkor nem omlott volna össze a két szállási iskola, hogy pedig a városi építkezésre minő terveket készített, az E. 40. számában már jeleztük. Én igazgatói jelentésemben fölemlítettem, hogy a lapvezér 1878-ban saját költségén Bpestre ment, de a lapvezér eddig soha sem említette, hogy én a gymn. érdeklében egy évig díjtalanul tanítottam a latin nyelvet és számtalanszor végeztem az ő leendőit, sőt a Matkovics L. ur által indítványozott elismerést zsebre dugta, melyet én szereztem neki. De legtalálabbban jellemzi a lapvezért azon dicsekvése, hogy: a „zentai gőz- és kád-fürdő” részvénytársulatnak a társulati bizottság elismerése szerint „a modern igényeknek megfelelő berendezésű” épület tervezetét egyetlen krajczárnyi díjazás nélkül készítette. — Elhiszem, hogy nem kapott e terv készítéseért tisztelet díjat, de azt tudom, hogy bizonyítványt kért és kapott, miszerint kitűnő fürdőházi tervet készített és ezt a bizonyítványt ahhoz a folyamodványához mellékelte, melylyel a bpesti belvárosi reáliskolához pályázott. Tehát nem olyan önzellen a lapvezér, mint a minőnek magát föltüntetni szeretné, mert hát egy jó bizonyítvány nem egyszer ér föl egy jó csomó bankóval. De meg kitűnő-e a zentai fürdő? Igen! Kitűnően ros.

Ha a Híradó engem ért az „Akar-e a város pénzéhez jutni?” cz. cikknek írójának, akkor fölhívom a Híradó lapvezérét és szerkesztőjét, hogy nevezzenek meg egy embert, a kinek én adósa vagyok. Ezt ha nem teszik, alávaló rágalmozóknak nyilvánítom őket. —

Tudomásra hozni valók a „Zentai Híradó” rendes tudósítójának.

A B.-Bodrogh megye tek. köz. bizottságának a f. évi szept. 13 én tartott ülésében a szorgalmas iskolalátogatás ellenőrzése tekintetében hozott határozata 1 ső illetve 3-ik pontjaira vonatkozólag, — melyek a mulasztási kimutatásoknak a tanítókkal törtéendő kiírását s azoknak minden 14 napban való betérjesztését rendelik el: — mi, t. i. én alulírott és egyik szállási kartársam Gáspár Ferencz egy kérvényt terjesztettünk be a t. iskolaszékhelyben — régi tapasztalás után tartva némely felvilágosulatlanabb szülőkkal támadható kellemetlen surlódásoktól — kérjük a tek. iskolaszékét: 1. Meltóztatásuk kebeléből egy vagy két tagot minden iskolakerületbe kiküldeni, kik a felet czimzett m. köz. bizottsági határozatot az azon alkalomra egybegyűjtendő érdekeltek előtt felolvassa megmagyarázzák, mi által a tanítók által kapacitálhatlan szülők is kétségbe vonhatlan tudomására jutnának annak, hogy a tanítók a mulasztási kimutatásokat nem a bajt kereső köteledési kedvből — mint némelyek állítják, — hanem csupán a törvény parancsok kötelességből teszik. 2-szor. Hogy a szállási tanítók, kik 1—1½—2 mértföldre lakván a várostól, a határozat ama rendelkezésére is, — miszerint a mulasztási kimutatásokat minden 13 napban be kell terjeszteniük — eleget tehessenek, kértük a tek. iskolaszékét, hogy — miután annak megfelelő alkalmom hiány miatt csak nem a lehetetlenséggel határos — meltóztatásuk módra gondoskodni, hogy e részben is megfelelhessenek a reájok ruházott kötelességnek . . .

Hogy a kérvényt illetőleg mit határozott t. iskolaszék arról értesített bennünket a „Zentai Híradó” r. tudósítója.

Azonban nem azért fogtam a tollat kezembe, hogy az i. k. aszék ez érdemben való eljárását bírálata alá vegyem miután arra sem feljósította nem érzem magamat sem hajlamos nem érzek magamban de nem áhattam meg, hogy a „Z. Híradó” r. tudósítójának következő megjegyzésére (mert nem hiszük, hogy az iskolaszék azt határozatilag kimondotta volna) „A törvény végrehajtót minden állásban éri kisebb nagyobb gyűlölet, tehát e tekintetben a néptanító se kívánjon kiviteles állást, vizont megjegyzésekkel ne szolgáljak.

Ugy látszik, t. tudósító ur megjegyzésének éle engem és Gáspár Ferenczet illeti, mint a kérvényt betérjesztettük s azt hiszi, hogy mi felünk legjobban a szülők gyűlöletéül, pedig csalódk, mert midőn mi ama kérvényt megírtuk s betérjesztettük, bizton számítottunk rá, — miként a több oldalról való nyilatkozatokból kiűnt, nem helytelenül, — hogy abban nem csak a mi hanem többi tanyai kartársaink óhaját is fejeztük ki, mert hát közös biz a baj édes mindnyájunkkal, és aztán szó a mi szó, azt az iskolaszék bizony megtehette volna mert tudommal 12 év óta, mióta a szállási iskolák ügyét a város kezébe vette, a szállási lakossággal a szorgalmas iskolalátogatást illetőleg közvetlen érintkezésbe soha senki, sem a város, sem az iskolaszék részéről nem lépett. És ha mégis meglehető eredmény mutatkozik a szállási tanúgy terén, azt bátran a magukrahagyott tanítóknak tudható be Tehát nagyon üdvös, és hitünk szerint nem csekély hatású dolog leendett, ha akár az iskolaszék akár a tanács részéről megtörtént volna a kiküldés és felolvasás, annyival is inkább, mert ama határozat 5-ik pontjának befejező pontja, szóról szóra így szól: „Mindezeknek szempontjából a rendelt minden esetben felolvasandó és a község házában nyilvánosan kifüggesztendő.”

Igaz, hogy ezek tanyák, és nem község, de nem kell fedelni, hogy a tanyaiaknak nem a városban, hanem a tanyákon van az otthonjuk. Ennél fogva a kihirdetés rájuk nézve nem célhoz vezető, miután azt egy két mértföldre meghallani — kivált szorgos munkaidőben nagyon bajos dolog. No de azért se baj! Ámbár a tudósító ur megjegyzésének befejezéséből egy kis káröröm ütögeti ki magát s óhajítani látszik, hogy az általunk jelzett kellemetlenség bekövetkezzék, s a szállási tanítók a szülőkkel gyűlölséggé jöjjenek, de ne örüljön nagyon, azért jártunkes járunk a nyomoruság iskolájában, hogy megtanuljunk magunkon segíteni. Azért működünk hosszú évek során át a tanyákon hogy azzal a néppel, melynek körében működünk megtudjuk elhagyott helyzetünk nehézségét érteni. Majd csak tud tesszük magunkat ezen is, s tudósító ur által óhajított gyűlölködés nem igen fog bekövetkezni.

Záradékol még azt jegyzem meg, hogy ő tudósító urnak, — ki mint hisszük szintén tanító — tudnia kellene, hogy ha valami egy tanító hivatal az, mely fontoságánál fogva megköveteli, hogy a tanítók nem hogy gyűlölséggel, de a legkifogástalanabb egyetértésben éljenek a szülőkkel, mert a néptanító nem csak tanító, de nevelő is egyszermind, és mint ilyen csak akkor érheti el a kívánt sikert, ha a szülők gyermekeik tanítása s nevelésében vele együtt munkálnak, s neki terhes feladatának megoldásában segédkezést nyújtanak. Ezt pedig csak a kölcsönös tisztelet s szeretet hozhat létre, mit az illető tanhatóságnak minden módon előmozdítani kellene.

György Alajos,
szállási néptanító.

Felhívás

Szabadka és vidéke közönségéhez az 1885. évben Budapesten tartandó országos általános kiállítás ügyében.

Alulírott bizottság átvérvén azon kifejtett okokat, melyeket az 1885. évi budapesti általános kiállítás országos bizottsága, a kiállítás, sikerének érdemében közzétett, elmulasztatlan kötelességnek tartja t. czimedet külön e helyen is felhívni, hogy ezen országos közügyet, mely nem csak a nemzeti önértzet van hivatva emelni, de egyszermind emellyűjűt képezendi haladásunk és vagyosodásunknak; szívén hordani és annak ismerősei körében barátokat illetőleg kiállítókat szerezni sziveskedjék.

Negyven éve már, hogy Budapest fővárosában hasonló kiállítás nem rendeztetett, s azon kiállítások, melyek azóta az országban rendezettek mindig meghozták ugyan a hasznot, de nagyobbára még is csak hazafiú kötelesség érzetéből rendeztettek s a kiállítók is inkább e kötelesség érzetéből nem haszonért vettek abban részt, most azonban a nemzeti önértzet emelése mellett bekö-

szöntött azon idő is, hogy kifejtett iparunk értékesítése végett tesszünk oly lépést, mely által hazai fogyasztó közönségünket elvonjuk a külföldtől s megnyerjük magunknak, bemutatván összes kincstartárát iparunk, művészetünk és terményeinknek:

Célja e kiállításnak az is, hogy iparunk, művészetünk tovább fejlődésére, termelvényünk nemesítésére és fokozására bemutatassunk egymásnak mindent a mivel bírunk, hogy azt kiki közvetlen magának de közvetlen édes hazánk javára is felhasználhassa.

El nem mulaszthatjuk e helyen az országos bizottságnak azon kérelmét ismételni, hogy a kiállítás sikerének valamint abból az országra háramlandó anyagi előnyök érdekében kérjük a kiállításban részt venni szándékozókat, hogy a gyakorlati működést tartsák szem előtt, hogy arra igyekezzenek, miszerint iparunknak és gazdaságunknak életre valóságát, gyakorlati értékét és használhatóságát ismertessék meg s ne kívánják egyes szokatlan, rendkívüli, talán magába véve igen érdekes de gyakorlati életben kevésbé elterjedt tárgyaknak kiállítását.

Nem a rendkívüliségek, a sajátlagosságok megismertetése fog hasznára válni az országnak és magának a kiállításnak, hanem az, ha tudjuk bizonyítani, hogy állandó, használható munkát tudunk előállítani, hogy gondosan ápol, egészséges és messze távolba is elszállítható ipari és gazdasági terményeinkkel kiálljuk a versenyt.

Szíves tudomására hozzuk egyszermind, hogy a bejelentési idő f. évi decz. 31-ig tart s hogy bejelentési iverkel, ugy mindennemű felvilágosítással Szigethy József helyi bizottsági jegyző ur Szabadkán készséggel szolgál.

Azon reményben, hogy felhívásunknak szokott hazafiú jó indulatával és buzgalomával eleget fog tenni, maradunk a helyi bizottság nevében hazafiú üdvözlettel

Szabadkán, 1883. évi okt. hó 24. én.

Szigethy József
h. b. jegyző.

Jankovich Aurél
főispán, elnök.

Vojnits Dávid
h. elnök.

Id. Vojnits Lukács
Sároi Szabó László
alelnökök.

Értesítés az orsz. kiállítás érdekében.

Az 1885. országos általános kiállítás budapesti kerületi bizottsága működést megkezdvén, értesíti a kerületéhez tartozó iparosokat, gazdákat és általában a kiállításra készülő közönséget, hogy alkerületi bizottságokat (Bács-Bodrogh megyében) Szabadkán, Zomboron, Baján, Ujvideken létesített. Az alkerületi bizottságok már legközelebb megkezdik működésüket a kiállításra szóló bejelentések érdekében mire nézve a kerületi bizottság által részletes utasításokkal vannak ellátva.

Szükségesnek tartjuk azonban a t. kiállító közönséget ezuton is felkérni, hogy bejelentéseiket az illető a illető alkerületi bizottságoknál minél előbb nyújtsák be.

Szabadkai alkerület. Székhelye Szabadka. Az alkerülethez tartoznak Szabadka és Zenta városok továbbá Bács-Bodrogh megye zentai és topolyai járások.

Bajai alkerület. Székhelye Baja. Az alkerülethez tartoznak Baja város, továbbá Bács-Bodrogh megye 1. felső, 2. felső és 1. közep szolgabírói Ujvidék alkerület. Székhelye Ujvidek. Az alkerülethez tartoznak Ujvidék, továbbá Bács-Bodrogh megye ujvideki, palánkai, óbecsei, titeli és szablyai szolgabírói járások.

Zombori alkerület. Székhelye Zombor. Az alkerülethez tartoznak Zombor, továbbá Bács-Bodrogh megye zombori, apatini, kuiai, és hódásghai szolgabírói járások.

A kiállításban részt venni szándékozókat saját anyagi érdekükben is akkor cselekednek leghelyesebben, ha a gyakorlati működést tartják szem előtt ha oda törekednek, hogy iparunknak és gazdaságunknak életrevalóságát, gyakorlati értékét és használhatóságát ismertessék meg s ne kívánjanak egyes szokatlan, rendkívüli, talán magukban véve igen érdekes, de a gyakorlati életben kevésbé elterjedt tárgyaknak kiállításával remekelni. Nem a rendkívüliségek, nem a sajátosságok megismertetése fog hasznára válni az országnak és magának a kiállításnak, hanem az, ha te tudjuk bizonyítani, hogy állandó, használható munkát tudunk előállítani, hogy gondosan ápol, egészséges és messze távolba is elszállítható ipari és gazdasági terményeinkkel kiálljuk a versenyt más nemzetbeli nagy versenytársainkkal.

Bejelentési iverkel a fennebb említett alkerületi bizottság által, vagy sürgős esetben a bpesti kerületi bizottság (iroda orsz. iparegyesület, ujlánc utca 14.) által is adatnak ki és kívánatra minden jelentkezőnek beküldetnek.

A kiállítás érdekében a legszükségesebb tud-
nivalókat a következőkben összegezzük:

Meznyitás 1885 május 1. Bezárás 1885.
október 15.

Időszaki kiállítások. Május 2-10 baromfi-ki-
állítás. 10-20. első tavaszi virág- és gyümölcs
kiállítás. 20-30. élő méhek kiállítás. szept. 1-
10. szarvasmarha- és sertés-kiállítás. 10-20. tej-
gazdasági termékek kiállítás. Okt. 1-15. őszi
virág-, gyümölcs-, szőlő- és zöldség-kiállítás, őszi
lőversenykor lö- és eb kiállítás.

Bejelentési határidő: 1883. decz. 31. Utóla-
gos bejelentések elfogátnak 1884 május 1. ig,
de ez esetben a térdij 10% kal többet tesz. Ké-
sőbbi bejelentések elfogadása iránt az orsz. bizott-
ság határoz, ez esetben azonban a térdij 50% kal
nagyob.

Térdijak. A térdijak négyzetméterenkint kö-
vetkezők: A) a fedett csarnokban a) alapterület
a szabadon álló tárgyak részére 8 frt. b) alpte-
rület a falak mentében vagy mellett levő szek-
rényter 6 frt. c) falterület 3 frt. Az a) és b) pon-
tok alatt említett terület nagysága 3 méterrel na-
gyobb nem lehet különben aránylag nagyobb tér-
díj fizetendő. B) alapterület a fedett csarnokok-
ban 3 frt. C) alapterület a szabadban 2 frt.

Szállítási kedvezmények 100 kg. után klgm.
16 kr. fizetendő az oda és visszazállításnál, ezen-
kívül 100 klg. után minden vasútvonalra 2 kr. ke-
zelési költség és 3% szállítási adó. Waggonokint
szállításoknál nagyobb kedvezmények.

Portomentesség. A levelezések és küldemé-
nyek (a kiállítási tárgyak kivételével) portomente-
sek. A bizottságok leveleikre és küldeményeikre a
következő megjegyzést illesztik a kiállítást illető
portomentes ügy. Magánosok, vagy portókötetes
testületek a kiállítási bizottságokhoz intézett leve-
leiket a következő megjegyzéssel látják el, hivata-
los felszólítás folytán portomentes.

Minden további részletes felvilágosítással a
felsorolt kerületi bizottságok a részletes szabályza-
tok és utasítások nyomán készséggel szolgálnak.

Végre minden magyar honpölgár pártoló fi-
gye mé és támogatása' ujból is kikerjük az 1885.
évi országos általános kiállítás érdekében, mely
nemzeti létünket és erőnkét híven feltüntetni hi-
vatva van s melynek teljes sikerét a nemzeti be-
csület kérd sével kell azonosítanunk.

Azon kellemes reményben, hogy e felgá-
sunkban kerületünk minden polgára osztozik, ma-
radtunk kiváló tisztelettel

Budapest, 1883, nov. 5.
Az 1885. évi orsz. áll. kiállítás bpesti ker.
bizottsága névében:

Gelléri Mór Ráth Károly
bizottsági jegyző. főpolgármester, elnök.

Különfélék.

**E helyütt is felhívjuk a kaszinó t. tagjai-
nak figyelmét, hogy ma (dec. 2.) d. u. 4 órakor
közgyűlés lesz.**

**A személyszállító hajók menetrendje de-
cember havában. Szegedről Tétel-Zimonyba csütör-
tökön és vasárnap regg. 7 órakor, Zimonyból Sze-
gedre hétfőn és pénteken d. u. 2 órakor, Tételből
Szegedre hétfőn és pénteken este, T. Becséről Sze-
gedre kedden és szombaton regg. hat órakor.**

**Meggyőződünk, hogy a polgármester át-
vette a polgármesteri ügyek vezetését. Mert a kávé
bódek a piacról a plébánia elé visszatolattak. Talán
rossz fát tett a tüzre H. M.-né?**

**A Híradó lapvezére I. sz. „Pro domo“-já-
ban azt írta, hogy őt a közönség bizalma tiszteleti
állásokba helyezte. Vajjon azt érti-e alatta, hogy
szerb polgártársaink saját emberök mellőzésével őt
választatták meg városi képviselőnek? Ha igen, ak-
kor ugyancsak meghálálta nekik, mint a Plestity
Sándorra vonatkozó közleményünk mutatja.**

**Az E. nov. 18-iki számában azt írtuk, hogy
a Híradó nov. 11-iki számának vezércikkéje
„becstelen ember, ha be nem bizonyítja, hogy ki-
csapott és pénzzel felfogadható egyének a legczuda-
rabb ámitásokkal iparkodtak a választó polgárok
félrevezetésére.“ — A illető felhívásunknak meg
nem felelt, tehát a titulust zsebre dugta. Ilyen a
Híradó vezércikkirója.**

**Az E. nov. 11-iki számában pedig azt ír-
tuk, hogy a Híradó lapvezére D. It és T. At arra
akarta bírni, hogy e lapok szerkesztőjét, becsmerlő
nyilatkozatot állítsanak ki. A lapvezér ezt a közle-
ményünket agyon halgatta. De ezért a lapvezér a
tanügyi bizottság szerint mégis szeplőtlen becsületes-
ségű ember.**

**A második szállási iskola is bedült az 500
frtos tervező dícsőségére. A Híradók hozannút enekel-
tek a belvárosi népiskola alapkövének letétele alkal-
mából a polgármester urnak, de a szállási iskolák
ról még abban a ravatban sem emlékeztek meg, a
melyben arról szóltak, hogy minő díj illetné a ter-**

**vek készítőjét. Minő tapintatosak ezek az emberek?!
Nem akarják a közönség figyelmét fölhívni baklövés-
seikre. De helyettök megtesszük mi, és figyelmeztetjük
Zenta város m. t. közönségét, hogy a szállási isko-
lák építési ügye és a ráfordított költség nem olyan
mellékes dolog, melynek elhárításáért nem a tervező
volna kérdőre vonandó. Ezuttal azt is fölemlítjük,
miserint a belvárosi népiskolát a vállalkozó ross-
anyagból építi.**

**Felkérjük t. olvasóink figyelmét, hogy György
Alajos szállási tanító urnál a legújszerűbben kezelt
pergettűzött méz eladó, egy hordóval 56 liter lité-
renként még több is, literje 80 krajczárjával szá-
mítva.**

**Közgyűlés elnapolása A „Zentai athle-
tikai klub“ tisztelt tagjai értesítettnek miserint a
f. évi december hó 2-ára kitűzött közgyűlés közbejött
akadályok miatt elnapoltatott s a közölt napirend
épségben hagyása mellett annak megtartására ujból
hadtáridőül folyó évi deczember hó 9-ének
(vasárnap d. u. 5 órája) tüzett ki. Zentán,
1883. nov. 30-án. Az elnökség.**

Szeszzenetek.

**Mameluk: No a ti egyleteket ugyancsak el-
keresztelték a miénk.**

Ellenzék: Már hogy minék?

Mameluk: Hát zsbivásárnak.

**Ellenzék: Még se forog véggel az „akasztófa-
dülő“-jére, mint az a ti bagoly fészketek.**

**Ellenzék: Hát azzal a zár gondnoksági szám-
adás (Mameluk ellejt.)**

Mameluk: Várandó állapotba vagyunk.

Ellenzék: Mi végről?

**Mameluk: Hát ugy, hogy Ráday helyébe Gom-
bos Gábort küldjük fel a Sándor-utcai palotába.**

**Ellenzék: Hát aztán tud már a keetek új je-
löljük hibátlanul írnyi meg olvasnyi?**

**Mameluk: Bevölük az oda a nélkül is
szavazni.**

**Ellenzék: Hogy is állunk már azokkal a zár-
gondnokság (Mameluk futó lépés-
ben el.)**

Mameluk: No hát láttad-e már a körkemencét?

**Ellenzék: Láttam ám, hanem szörnyen gyanus
nekem az, hogy a polgármester meg a tiszteli ügyész
szedegetik föl a kölesönöket annak az Ehenbögnék.**

Mameluk: Hát tudod a város érdeke.

**Ellenzék: Az ám a consortium! (Mameluk
. észrevétlenül eltűnik.)**

**Ellenzék: No a keetek híres „tisztakezü“ ügyé-
szük se különb ám a Dedkné vásznánál.**

**Mameluk: Csak azt ne mondja kee, mert ki-
nyesek vagyunk a löcsületünkre!**

**Ellenzék: De mondom én: mert aki az árvek
pénzét egy hónapon át competentiába fekteti, annak
kütellett nálam a böcsülete.**

Mameluk: Hát folyik a sajtóper.

**Ellenzék: Folyik ám, az az akasztófavirág
agyonhalgatta azokat a cikkekét, melyekben mint
köztestviselő volt megtámadva mert fél a jó madár
a bizonyítástól mint az ördög a tömjéntől.**

Mameluk: Sietős a dolgom. Jó napot!

Hetipiacz.

(F. J.) Látogatott Buza: 8.80-9.10
árpa 6.10-6.20, zab 6.10 m. m.

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk
A hit jutalma.

„Budapest. Tekintetes ur! Körülbelül egy hó-
napja, hogy megkezdtem a Brandtféle svajci labda-
csok használatát, azon hitben, hogy végre föltalá tam
az engem gyöttrő székrekedések areanumát. E hite-
met a legfényesebb eredmény igazolta is. mert azok
használatára egészségemet teljesen helyreállította. Nem
mellőzhetem, hogy önnek e szeréért a legmélyebb há-
lalmat ki ne fejezem Tisztelője: Poteri J. nyugalma-
zott honvédezedes, Nemzeti szőloda. (Brandt Richard
gyógyyszerész urna Zürichben. Svajcz.) A Brandt-
R-féle svajci labdacsok, mivel a vért tisztítják, a-
legtöbb kornikus betegségben, legjobb sikerrel használ-
hatók. E mindnyájunk által nagyrabecsült szert il-
letőleg szükséges arra ügyelnünk, hogy használatból
a valódi labdacsokat szerezzék meg Minden doboz
czimlapján kell, hogy Brandt Richard névalírása
s a svajci fehér kereszt vörös mezőben meglegyen.
Egy doboz ára a gyógyszerárakban 70 kraj-
czár.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
REITMANN FERENCZ

Hirdetések.

Házeladás.

Szécsenyi utcában 1433.
sz. a. lévő 3 utczára nyiló sa-
rokbolt, 2 szoba, konyha, pin-
cze, és istállóból álló házam
szabadkézből eladó.

Bővebb tudósítással szol-
gál Hoffman cipőkereskedő
Braun Ádám házában.

Simon Jónás.

Házhely eladás.

Zrinyi utczában 1162. sz. a. há-
zamnál levő kertemet vagy egy tagban,
vagy parcellákban szabadkézből el-
adom.

Landauer Bertalan.

**A főnyeremé-
vesztőj
500.000 márka.** Szerencse
értesítés. **A nyereményeket
garantirozza az
állam.**

Főhívás a Hamburg által garantirozott

nagy sorsjátékban

való résztvevésre, melyben

9 millió 620,100 márka

nyeremény van biztosítva.

Ezen előnyös sorsjáték, melyben tervszerűleg
csak 100,000 sorsjegy foglaltatik. nyereményei a kö-
vetkezők:

Főnyeremény 300,000 m.	253 nyeremény 200 m
1 nyeremény 200,000 m.	6 „ 1500 m
2 „ 100,000 m.	515 „ 1000 m
1 „ 90,000 m.	1036 „ 500 m
1 „ 80,000 m.	60 „ 200 m
2 „ 70,000 m.	63 „ 150 m
1 „ 60,000 m.	29020 „ 145 m
2 „ 50,000 m.	3450 „ 124 m
1 „ 30,000 m.	900 „ 100 m
5 „ 20,000 m.	395 „ 94 m
3 „ 15,000 m.	3509 „ 68 m
26 „ 10,000 m.	3950 „ 40 m
56 „ 5,000 m.	3950 „ 20 m
106 „ 3,000 m.	egészben 50.500 nyere- m

és egy pár hónap alatt hét osztályban fognak kihuzatni

Az első huzás hivatalosan megállapítottól
egy eredeti egész sorsjegy csak 3 frt 50 kr.o. é
„ „ fél „ „ 1 „ 75 kr.o. é
„ „ negyed „ „ 88 kr.o. é

és ezen az államtól garantirozott eredeti sors-
jegyeket (nem tilalmazott igérvények) az összeg-
nek portomentes beküldése mellett még a leg-
távolabb vidékekre elküldöm.

Minden vevőnek sorsjegye mellett ingyen
megküldöm az állam czimerével ellátott terve-
zetet és a huzás után a kimutatást is

A nyeremény összeget a legszigorúbb ti-
toktartás mellett azonnal és pontosan meg-
küldöm.

Megrendelések egyszerűen postautalványon
vagy ajánlott levélben eszközölhetők.

A közel jövőben megtörténeendő huzás mi-
att a megrendelések legkésőbbben f.é. decz. 12-ig
az alábbi czim alatt küldendők.

Sámuel Heckscher senr.

Banquier u. Wechsel Comptoir in Hamburg.